

РЕШЕНИЕ НА СЪДА

17 юни 1992 година*

„Брюкселска конвенция – Тълкуване на член 5, точка 1 – Компетентност в областта на договорните отношения – Поредица от договори – Иск за отговорност на прекупвач на стоки към производител”

По дело C-26/91

с предмет преюдициално запитване, отправено по силата на Протокола от 3 юни 1971 г. относно тълкуване от Съда на Европейските общности на Конвенцията от 27 септември 1968 г. относно съдебната компетентност и изпълнението на решенията по граждански и търговски дела (ОВ 1972 г. L 299, стр. 32) от Cour de Cassation (Франция) по спора, висящ пред този съд между

Jakob Handte & Cie GmbH

и

Traitements mécano-chimiques des surfaces SA (TMCS)

относно тълкуването на член 5, точка 1 от упоменатата по-горе Конвенция от 27 септември 1968 г.,

СЪДЪТ,

в състав: г-н О. Due, председател, г-н F. A. Schockweiler (председател на състав), г-н G. F. Mancini, г-н С. N. Kakouris, г-н J. C. Moitinho de Almeida, г-н M. Diez de Velasco и г-н M. Zuleeg, съдии,

генерален адвокат: г-н F. G. Jacobs,

секретар: г-н Н. А. Riihl, главен администратор,

като взе предвид писмените становища, представени:

- за дружеството Jakob Handte & Cie GmbH от адв. J. P. Desaché, avocat от адвокатската колегия на Париж,

- за германското правителство от г-н С. Boehmer, Ministerialrat във Федералното министерство на правосъдието, в качеството на представител,

- за Комисията на европейските общности от X. Lewis, от нейната правна служба, в качеството на представител,

* Език на производство то: френски.

предвид доклада от съдебното заседание,

след като изслуша устните становища на Комисията на съдебното заседание от 25 февруари 1992 г.,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено на съдебното заседание от 8 април 1992 г., постанови настоящото

Решение

1. С Решение от 8 януари 1991 г., получено в Съда на 25 януари същата година, Cour de Cassation (касационен съд) поставя по силата на Протокола от 3 юни 1971 г. относно тълкуване от Съда на европейските общности на Конвенцията от 27 септември 1968 г. относно съдебната компетентност и изпълнението на решенията по граждански и търговски дела (ОВ 1972 г. L 299, стр. 32), изменена с Конвенцията от 9 октомври 1978 г. относно присъединяването на Кралство Дания, на Ирландия и на Обединено кралство Великобритания и Северна Ирландия (ОВ L 304, стр. 1) (наричана по-нататък „Конвенцията“), въпрос относно тълкуването на член 5, точка 1 от Конвенцията.

2. Въпросът възниква в рамките на спор между дружество Jakob Handte et Cie GmbH, установено в Tuttlingen (Федерална република Германия) (наричано по-нататък „Handte Allemagne“), и акционерно дружество Traitements mécano-chimi-ques des surfaces, установено в Bonneville (Франция) (наричано по-нататък „TMCS“).

3. Представената пред Съда преписка показва, че през 1984 г. и 1985 г. TMCS закупува от акционерното дружество Bula et Fils (наричано по-нататък „Bula“), учредено съгласно швейцарското право, две металообработващи машини, за които TMCS има подходяща всмукателна система, произведена от Handte Allemagne, но продадена и монтирана от дружеството с ограничена отговорност Handte France (наричано по-нататък „Handte France“) установено в Страсбург (Франция).

4. През 1987 г. TMCS завежда дело срещу Bula, Handte Allemagne и Handte France в Tribunal de grande instance (Районния съд) на Bonneville (Франция), като търси обезщетение за вреди, причинени от факта, че произведеното и продадено оборудване не съответства на изискванията за хигиена и безопасност на труда и е негодно за ползване по предназначение.

5. С Решение от 4 май 1988 г. същият съд постановява, че не е компетентен *ratione loci* да разглежда иска срещу Bula, но в замяна на това, по силата на член 5, точка 1 от Конвенцията има компетентност да се произнесе по иска срещу Handte Allemagne и Handte France.

6. С Решение от 20 март 1989 г. Cour d'Appel (Апелативния съд) на Chambéry (Франция) отхвърля жалбата на Handte Allemagne на

основание, че искът, предявен от TMCS срещу същото дружество е иск за отговорността на производителя за дефекти по продадените стоки и е пряк иск на прекупвача срещу производителя е от естество от областта на договорните отношения както съгласно френското право, така и съгласно Конвенцията, и следователно първият съд правилно установява, че е компетентен по силата на член 5, точка 1 от Конвенцията като съд по изпълнение на място на задължението.

7. Handte Allemagne счита, че член 5, точка 1 от Конвенцията е неприложим, когато е налице поредица от договори и обжалва законосъобразността на решението на Cour d'Appel de Chambéry.

8. След като установява, че спорът повдига въпрос относно тълкуването на Конвенцията, Cour de Cassation решава да спре производството и да постави на Съда следния преюдициален въпрос:

„Член 5, параграф 1 от Конвенцията, който урежда специална компетентност по въпросите от областта на договорните отношения, прилага ли се в производства между прекупвач на стоки и производител, който не е продавач, във връзка с дефекти на тези стоки или тяхната непригодност за използване по предназначение?“

9. За по-широко изложение на фактите на спора по главното производство, на хода на производството, както и на представените пред Съда писмени становища, се прави препратка към доклада от съдебното заседание. По-нататък тези елементи от преписката се упоменават единствено в необходимата степен по преценка на Съда.

10. За да се отговори на поставения от националния съд въпрос, първоначално трябва да се напомни, че съгласно установената съдебна практика (вж. Решение от 22 март 1983 г. по дело Peters, точки 9 и 10, 34/82, Recueil, стр. 987; и Решение от 8 март 1988 г. по дело Arcado, точки 10 и 11, 9/87, Recueil, стр. 1539), понятието „в областта на договорните отношения“ по смисъла на член 5, точка 1 от Конвенцията, следва да се тълкува самостоятелно с оглед първо на целите и общата схема на Конвенцията, за да се гарантира еднаквото приложение във всички договарящи страни; не бива да се приема, че понятието се отнася до това как въпросната правна връзка се квалифицира по съответното национално право пред националния съд.

11. Второ, трябва да се отбележи, че според преамбюла на Конвенцията една от нейните цели е „засилване на правната защита в Общността за лицата, установени в нея“.

12. В тази връзка изготвеният едновременно с Конвенцията експертен доклад, (ОВ 1979 г. С 59, стр. 1) подчертава, че:

„... като установява общи правила за компетентност, Конвенцията има за цел да осигури ... в областта, в която е предназначена да урежда, истински правен ред, по отношение на който трябва да гарантира

възможно най-високата степен на сигурност. В този дух правилата за компетентност, които се съдържат в глава II, определят, предвид всички релевантни въпроси, кои съдилища в държавите са най-квалифицирани да вземат отношение по спора”.

13. Конвенцията постига тази цел, като внася редица правила за компетентност, които определят в кои случаи, изчерпателно изброени в раздели 2 - 6 на глава II на Конвенцията, при които ответник, който пребивава или е установен в договаряща държава, може - по силата на разпоредбата на специалната компетентност - или трябва - съгласно правилото за изключителната компетентност или за отлагането на компетентността - да бъде съден пред съд на друга договаряща държава.

14. Правилата за специална и изключителна компетентност и тези, свързани с отлагането на компетентност, дерогират от общия принцип, залегнал в член 2, алинея първа от Конвенцията, че съдилищата на договарящата държава, в която пребивава ответникът, трябва да имат компетентност. Това правило за компетентност има характер на общ принцип, който се обяснява с позволенията ответникът като цяло полесно да се защитава. Следователно, правилата за компетентност, които дерогират от общия принцип, не трябва да водят до разширително тълкуване, което е отвъд хипотезите, предвидени в Конвенцията.

15. Следва, че понятието „въпроси в областта на договорни отношения”, както е употребено в член 5, точка 1 от Конвенцията, не бива да се тълкува в смисъл, че обхваща положение, при която не съществува свободно прието задължение от едната страна към другата.

16. Когато прекупвач на стоки, купени от междинен продавач, заведе иск срещу производителя за вреди на основание, че стоките не съответстват на предвиденото, трябва да се отбележи, че липсва договорно отношение между прекупвача и производителя, тъй като последният не е поемал никакво договорно задължение към предишния.

17. Освен това особено при поредица от международни договори договорните задължения на страните могат да варират при различните договори, така че договорните права, които прекупвачът може да наложи на своя пряк продавач, няма да бъдат задължително същите, каквито производителят е поел в своите отношения с първия купувач.

18. Задачата за засилване на правната защита на лицата, установени в Общността, което е една от целите на Конвенцията, е предназначена да постигне и също изисква правилата за компетентност, които дерогират от общия принцип на Конвенцията, да се тълкуват по такъв начин, че да дават възможност на нормално добре информиран ответник разумно да предвиди пред кой съд, различен от тези в неговата държава на пребиваване, може да бъде съден.

19. Въпреки това в ситуация като разглежданата в главното производство прилагането на специалното правило за компетентност,

предвидено в член 5, точка 1 от Конвенцията, в спор между прекупвач и производител, не е предвидено в този член и следователно, е несъвместимо с принципа на правната сигурност.

20. Освен факта, че производителят няма договорни отношения с прекупвача и не е поел никакво договорно задължение спрямо този купувач, чиито самоличност и постоянен адрес може съвсем законно да не знае, изглежда, че в повечето договарящи държави не се счита, че отговорността за недостатъци на продадените стоки на производителя пред прекупвача има договорен характер.

21. Предходното развитие дава основание да се отговори на въпроса, зададен от националния съд, че член 5, точка 1 от Конвенцията трябва да се тълкува в смисъл, че не се прилага в спор между прекупвач на стоки и производител, който не е продавач, по отношение на дефектите на тези стоки или на тяхната непригодност да бъдат използвани по предназначение.

По съдебните разноски

22. Разноските, направени от германското правителство и от Комисията на европейските общности, които представиха становища в Съда, не подлежат на възстановяване. С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело има характер на инцидентен установителен иск в производството, висящо пред националния съд, последният следва да се произнесе по съдебните разноски.

По изложените съображения,

Съдът,

като се произнася по въпроса, поставен от Cour de Cassation с Решение от 8 януари 1991 г., реши:

Член 5, точка 1 от Конвенцията от 27 септември 1968 г. относно съдебната компетентност и изпълнението на решенията по граждански и търговски дела трябва да се тълкува в смисъл, че не се прилага в спор между прекупвач на стоки и производител, който не е продавач, по отношение на дефектите на тези стоки или на тяхната непригодност да бъдат използвани по предназначение.

Подписи

Произнесено в открито съдебно заседание в Люксембург на 8 април 1992 година.

Подписи